

**UCHWAŁA NR LXVI.427.2024
RADY GMINY PRZYTOCZNA**

z dnia 22 lutego 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Mieszkańców Gminy
Przytoczna na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, 535, 289), Rada Gminy Przytoczna uchwala, co następuje.

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Mieszkańców Gminy Przytoczna na lata 2024-2030 w brzmieniu ustalonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przytoczna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Konrad Golec

Załącznik do uchwały Nr LXVI.427.2024
Rady Gminy Przytoczna
z dnia 22 lutego 2024 r.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Mieszkańców Gminy Przytoczna na lata 2024-2030

Wstęp

W gm. Przytoczna, od 2016 roku, były realizowane programy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób jej doświadczających. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Przytoczna na lata 2016-2023, realizowany w oparciu o Uchwałę nr XIII/85/2015 Rady Gminy Przytoczna z dnia 17 grudnia 2015 r., skupiał się na organizowaniu pomocy osobom doznającym przemocy, rozwijaniu współpracy interdyscyplinarnej, propagowaniu wiedzy, kształtowaniu umiejętności i postaw umożliwiających mieszkańcom gm. Przytoczna skuteczne reagowanie na przemoc w rodzinie. W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej zaistniała potrzeba wprowadzenia modyfikacji i opracowania nowego Programu. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Mieszkańców Gminy Przytoczna na lata 2024-2030 również będzie służyć rozwojowi systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy, implementując nowe rozwiązania i tworząc warunki sprzyjające dalszemu podnoszeniu poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy domowej.

1. Definicja przemocy domowej

Przemoc domowa to zjawisko społeczne dotyczące bezpośrednio osób jej doznających, sprawców i świadków przemocy, w które uwikłane zostają również osoby wspólnie zamieszkujące, najbliższe otoczenie sąsiedzkie oraz zaangażowani w pomoc rodzinie przedstawiciele instytucji, mających z nią kontakt.

Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego,
 - wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

2. Podstawy prawne Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Mieszkańców Gminy Przytoczna

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Mieszkańców Gminy Przytoczna na lata 2024-2030 został opracowany w oparciu o akty prawne, które określają obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej oraz precyzują procedurę postępowania w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 poz. 1249 ze zm.),

2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz. U. z 2023 poz. 1870)

Niniejszy Program, w ramach którego będą realizowane zarówno działania skierowane do społeczności gm. Przytoczna, jak i do poszczególnych osób doznających przemocy domowej, jest równocześnie realizacją ustawowego obowiązku tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

3. Diagnoza

Problematyka przemocy domowej dotyka niestety również gminie Przytoczna. Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Zespołu Interdyscyplinarnego obrazują zjawisko przemocy w rodzinie na przestrzeni ostatnich dwóch lat i przedstawiają się następująco:

rok	2021	2022
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	11	13
Liczba pokrzywdzonych	11	13
w tym:		
kobiety	8	10
mężczyźni	1	2
dzieci	2	1

rok	2021	2022
Liczba sprawców przemocy	11	13
w tym:		
kobiety	2	2
mężczyźni	9	11
dzieci	0	0
Formy Przemocy:		
fizyczna	9	9
psychiczna	10	13

Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego w Przycocznej

Według w.w. danych wynika, że 2021 r. wszczęto 11 procedur „Niebieskiej Karty”. Z kolei w 2022 r. wszczęto 13 procedur „Niebieskiej Karty”. Łączna liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karta” w 2021 r. wyniosła 11 natomiast w 2022 r. wyniosła 13.

4. Wnioski i rekomendacje

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w istotny sposób rozszerzyła zarówno definicję przemocy domowej, jak i krąg osób jej doznających. Utrzymując multiprofesjonalny charakter działań podejmowanych w sytuacji wystąpienia sygnałów mogących świadczyć o przemocy domowej, wprowadziła wyraźny podział zadań pomiędzy Zespołem Interdyscyplinarnym a grupami diagnostyczno-pomocowymi, których autonomia i poziom decyzyjności zostały wzmocnione. W skład grup diagnostyczno-pomocowych obligatoryjnie wchodzi pracownicy socjalni i funkcjonariusze Policji - od ich decyzji zależy dalsza struktura grupy, którą można poszerzyć o uczestnictwo wielu profesjonalistów z różnych dziedzin. Takie podejście daje możliwość dostosowywania zarówno składu grupy, jak i organizacji przebiegu jej pracy, adekwatnie do sytuacji życiowej osoby doznającej przemocy domowej. Wzmocnione zostały również oddziaływania skierowane do osób stosujących przemoc. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, wyznaczając kierunki ich rozwoju, stworzyła zarazem warunki służące zwiększaniu skuteczności procedury „Niebieskie Karty”, wpływu grupy diagnostyczno-pomocowej na osoby stosujące przemoc, między innymi poprzez egzekwowanie zobowiązań i możliwości zastosowania instrumentów prawno-karnych.

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, iż równolegle do implementacji nowych rozwiązań pomocowych i doskonalenia kompetencji zawodowych specjalistów należy kontynuować działania edukacyjne adresowane do społeczności lokalnej. Ma to znaczenie kluczowe zarówno z perspektywy organizowania skutecznego wsparcia dla osób doznających przemocy, jak i z punktu widzenia szeroko pojętej profilaktyki. Na podstawie obserwacji, poczynionych przede wszystkim w toku realizacji procedury „Niebieskie Karty”, można zauważyć, że szybkość interwencji i skuteczność pomagania osobom doznającym przemocy domowej są zależne od poziomu społecznej zdolności do identyfikowania przejawów przemocy i umiejętności reagowania na nie. Podejmowane w tym obszarze od wielu lat krakowskie inicjatywy przynoszą zauważalne efekty. Wymagają jednak dalszego rozwijania, modyfikowania adekwatnie do zmieniających się realiów życia i sposobu postrzegania zjawiska przemocy domowej. Szczególnej uwagi wymagają aspekty ochrony dzieci, osób dorosłych i dzieci z niepełnosprawnościami oraz seniorów. Tworzenie warunków sprzyjających propagowaniu wiedzy, kształtowaniu umiejętności i postaw, stanowi warunek niezbędny nie tylko do tego, aby skutecznie powstrzymać przemoc domową, ale także efektywnie zapobiegać jej występowaniu.

5. Adresaci Programu

Adresatami Programu są:

- 1) osoby doznające przemocy domowej,
- 2) osoby stosujące przemoc domową,
- 3) świadkowie przemocy domowej,
- 4) mieszkańcy Gminy Przytoczna,
- 5) profesjonaliści zaangażowani w przeciwdziałanie przemocy domowej, organizowanie wsparcia i pomocy dla osób doznających przemocy domowej.

6. Realizatorzy Programu

- 1) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
- 2) Instytucje uprawnione do wszczynania procedury „Niebieskie Karty”;
- 3) Organizacje pozarządowe, które podejmują działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

7. Cele Programu

W konstrukcji Programu wyróżniono zadania podstawowe integralnie związane z tworzeniem i rozwijaniem systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz zadania komplementarne pozostające w obszarze standardowych działań adresowanych do osób doznających przemocy. Z uwagi na długofalowy charakter Programu oraz wymiar planowania finansowego przyjęto, iż zakres realizacji zadań oraz wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań podstawowych będą rokrocznie aktualizowane. Takie rozwiązanie umożliwi modyfikowanie zaplanowanych przedsięwzięć i implementację nowych rozwiązań adekwatnie do identyfikowanych potrzeb oraz zmieniającej się rzeczywistości.

Cel nadrzędny:

1. Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Przytoczna.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy domowej i zwiększenie dostępności pomocy.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

Cele szczegółowe:

1. Aktywne i skuteczne współdziałanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz grup diagnostyczno-pomocowych

1.1 Zadanie podstawowe: funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Działania planowane do realizacji	Komórka/ jednostka odpowiedzialna za realizację	Mierniki 2024 - zakres realizowanego zadania
Obsługa organizacyjno-techniczna i finansowa Zespołu Interdyscyplinarnego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS)	6 posiedzeń Zespołu

1.2 Zadanie komplementarne: realizacja procedury „Niebieskie KARTY”

Działania planowane do realizacji	Komórka/ jednostka odpowiedzialna za realizację
Podejmowanie interdyscyplinarnych działań na rzecz przerwania przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - KP; - ochrona zdrowia; - oświata - GOPS; - GKRPA

Przewidywane rezultaty dla celu I w ujęciu rocznym:

1) Zaangażowanie przedstawicieli wszystkich instytucji niezbędnych do udzielenia pomocy rodzinie dotkniętej przemocą domową– wskaźniki realizacji celu:

- liczba instytucji, które wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego – 6;
- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego – 6;
- liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych – w zależności od potrzeb.

Opis realizacji działań:

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Tryb oraz sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej został określony w Uchwale nr LVIII.367.2023 Rady Gminy Przytoczna z dnia 29 czerwca 2023 roku. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej został powołany Zarządzeniem nr 102.2023 Wójta Gminy Przytoczna z 29 czerwca 2023 roku. Zespół tworzą przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytocznej, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych. Pracami Zespołu kieruje Przewodniczący Zespołu interdyscyplinarnego, w czasie jego nieobecności pracami zespołu kieruje Zastępca Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy: tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej; integrowanie i koordynowanie działań podmiotów zobowiązanych do ich wykonywania; diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym; inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom; inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową; opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej; rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym; powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań, monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”; kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową; składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

Procedura „Niebieskie Karty”

Przedstawiciele Policji, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, oświaty, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych (zatrudnieni na stanowisku psycholog, pedagog, terapeuta)

są uprawnieni do wszczynania procedury „Niebieskie Karty”. Analiza danych dotyczących wszczynania procedury „Niebieskiej Karty” wskazuje, że największą liczbę procedur w przypadku Gminy Przytocznej wszczynają przedstawiciele Policji oraz GOPS. Zainicjowanie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta-A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. W każdym przypadku wszczęcia procedury powoływana jest grupa diagnostyczno-pomocowa, w skład której obligatoryjnie wchodzi pracownik socjalny GOPS oraz funkcjonariusz Policji. Skład grupy może zostać poszerzony w zależności od specyfiki sytuacji życiowej osoby doznającej przemocy domowej i identyfikowanych potrzeb. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej. Wówczas, przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, prowadzone są przez grupę diagnostyczno-pomocową działania monitorujące. Grupa może również zdecydować o braku zasadności podejmowania działań, w sytuacji, w której w toku podjętych czynności nie potwierdzono występowania przemocy domowej.

Opis realizacji działań:

Poradnictwo i terapia

Poradnictwo i terapia dla mieszkańców Przytoczna doznających przemocy domowej będzie dostępne w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Przytocznej.

W siedzibie GOPS w Przytocznej realizowana będzie również pomoc psychologiczna ukierunkowana na przezwyciężenie kryzysu oraz w zakresie wsparcia emocjonalnego, nauki umiejętności społecznych, motywowania do podjęcia stosownej terapii i leczenia.

Praca socjalna i usługa asystenta rodziny

Pracownicy socjalni GOPS realizują pracę socjalną z osobami doznającymi przemocy i ich rodzinami. Prowadzone w jej ramach oddziaływania mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa, rozwiązywanie problemów związanych z przemocą domową oraz niesienie pomocy w zmianie funkcjonowania rodziny, w taki sposób, by jej członkowie mogli żyć w środowisku wolnym od przemocy.

Za osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć także małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej. W związku z tym, w przypadku rodzin z dziećmi, w których dochodzi do przemocy dokonywana jest analiza sytuacji opiekuńczo-wychowawczej zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na tej podstawie rodzina może zostać objęta usługą asystenta rodziny.

Pracownicy socjalni w toku podejmowanych oddziaływań mogą również prowadzić rozmowy o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz informować osobę stosującą przemoc o możliwościach podjęcia leczenia, terapii, udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku

Na mocy przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową, pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Taką decyzję pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką, w miarę możliwości w obecności

i przy wsparciu psychologa. Możliwość odizolowania dziecka od osób stosujących przemoc domową ma kluczowe znaczenie z perspektywy ochrony dzieci.

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową, program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową

Prowadzenie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową stanowi realizację zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Nadrzędnym celem tego rodzaju oddziaływań jest zmiana zachowań i postaw uczestników, tak aby nabyli umiejętności radzenia sobie bez stosowania przemocy. Standard prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagania kwalifikacyjne wobec prowadzących program określa Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Stosujący przemoc domową mogą być również kierowani do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym. Jest on skoncentrowany wokół realizacji celów terapeutycznych, która mają sprzyjać zwiększeniu samoświadomości, kształtowaniu umiejętności prospołecznych, relacyjnych i uruchomieniu zmian pozwalających na lepszą adaptację społeczną i optymalny poziom funkcjonowania w życiu codziennym. Zarówno w programie korekcyjno-edukacyjnym, jak i psychologiczno-terapeutycznym mogą uczestniczyć osoby stosujące przemoc domową, u których występuje uzależnienie od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, pod warunkiem zakończenia programu psychoterapii uzależnień. Standard prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych oraz wymagania kwalifikacyjne wobec osób prowadzących tego rodzaju programy określa Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 roku w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Zarówno program korekcyjno-edukacyjny, jak i psychologiczno-terapeutyczny mogą być realizowane w formie spotkań grupowych i indywidualnych.

„Niebieska Karta – D”

Grupa diagnostyczno-pomocowa, po wezwaniu osoby stosującej przemoc domową, w jej obecności, dokonuje analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta – D” ustala dalsze czynności. Stosujący przemoc jest informowany o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej, koniecznych do zrealizowania działań oraz zobowiązany do ich realizacji w celu zmiany swojego postępowania na przykład poprzez udział w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Rozwijanie zaangażowania mieszkańców gm. Przytoczna w powstrzymanie i zapobieganie przemocy domowej

1. Zadanie podstawowe:

a) wzrost wiedzy i świadomości odnośnie zjawiska przemocy domowej:

- zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych,

b) rozwijanie społecznej wrażliwości na zjawisko doznawania przemocy domowej:

- przeprowadzenie kampanii społecznej.

2. Zadanie komplementarne: działania informacyjno-edukacyjne służące upowszechnianiu wiedzy na temat przyczyn, mechanizmów oraz skutków przemocy domowej, jak również form pomocy osobom doznającym przemocy.

Przewidywane rezultaty:

Nabycie wiedzy o zjawisku przemocy, dostępnych formach pomocy i wsparcia, sposobach reagowania w sytuacji przemocy domowej.

Opis realizacji działań:

Działania informacyjno-edukacyjne są skierowane do ogółu społeczności mieszkańców gminy Przytoczna, w tym instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców gm. Przytoczna. Dzięki nim możliwe jest informowanie o realizowanym Programie, przekazywanie treści mających na celu uwrażliwienie na zjawisko przemocy domowej oraz informowanie o formach specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania na terenie Krakowa. Działania realizowane będą poprzez:

- prowadzenie w GOPS strony internetowej poświęconej przeciwdziałaniu przemocy domowej na terenie Gminy Przytoczna,
- umieszczenie na stronie internetowej GOPS, Gminy Przytoczna informacji na temat aktywności podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- kolportaż plakatów i ulotek informacyjnych,
- organizowanie spotkań ze społecznością lokalną (pikniki, spotkania plenerowe, imprezy promujące model relacji wolnych od przemocy),
- organizowanie w szkołach spotkań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców,
- działania profilaktyczne mające na celu promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

W ramach działań informacyjno-edukacyjnych wskazana jest współpraca z jednostkami pomocniczymi Gminy Przytoczna w celu efektywnego docierania do jak najszerszej grupy odbiorców.

Zwiększenie kompetencji pracowników instytucji i organizacji w obszarze reagowania w sytuacji przemocy domową

Zadanie podstawowe: wsparcie specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w zakresie doskonalenia zawodowego:

- realizacja superwizji dla specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;
- przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.

Opis realizacji działań:

Realizacja zadania będzie polegała na podnoszeniu świadomości w zakresie zjawiska przemocy wśród przedstawicieli instytucji zobowiązanych do podejmowania działań mających na celu udzielenie stosownej pomocy osobom doznającym przemocy.

Działania będą podejmowane przez wszystkich realizatorów Programu i skierowane będą do przedstawicieli instytucji zaangażowanych w realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Mają na celu zacieśnianie współpracy między instytucjami oraz przekazywanie informacji z realizacji Programu. Ponadto mogą mieć charakter spotkań inicjujących lub rozszerzających współpracę w celu wypracowywania propozycji nowych, wspólnych rozwiązań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz w zakresie pracy z osobami doznającymi przemocy domowej i ich rodzinami.

W ramach powyższych działań przewidywane są następujące działania:

- 1) konferencje lub seminaria tematyczne skierowane do przedstawicieli instytucji,

- 2) spotkania informacyjno-edukacyjne dla poszczególnych grup zawodowych m.in: pedagogów, prokuratorów, kuratorów sądowych, lekarzy i pielęgniarek, księży. W czasie spotkań zostaną przedstawione zagadnienia dotyczące zjawiska przemocy domowej, działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Przytoczna,
- 3) szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- 4) wspieranie wymiany doświadczeń między profesjonalistami,
- 5) promowanie dobrych praktyk w działaniach pomocowych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto w miarę możliwości będą realizowane szkolenia i warsztaty skierowane do profesjonalistów. Celem tych oddziaływań jest poprawa sytuacji dzieci krzywdzonych na terenie Gminy Przytoczna przez edukację różnych grup profesjonalistów: kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, nauczycieli, policjantów poprzez podniesienie kompetencji uczestników w zakresie diagnozy zjawiska, skutecznej interwencji, rozwijanie umiejętności praktycznych oraz umiejętności pracy z w sytuacji przemocy domowej.

Sukcesywnie będą przekazywane do szkół informacje o konieczności organizowania szkoleń, kampanii informacyjnej dla rodziców, a także o roli szkoły w procedurze „Niebieskie Karty”, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii systemowego wprowadzania tematu przemocy domowej do szkoleniowych rad pedagogicznych. W szczególności sposób uwzględnione zostanie działanie mające na celu zmianę postaw przez dyrektorów szkół w zakresie źle pojmowanej ochrony wizerunku w kontekście uruchamiania procedury „Niebieskie Karty”.

Ponadto wspierane będą działania systemowe w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowane do dzieci i młodzieży, nauczycieli, psychologów i pedagogów.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby społecznej kurator sądowy. Kuratorzy będą ściśle współpracować z Policją i instytucjami zaangażowanymi w pomoc osobom pokrzywdzonym oraz sprawcom przemocy. W sprawach związanych z popełnieniem przestępstwa polegającego na użyciu przemocy lub groźby bezprawnej, kuratorzy sądowi będą przysyłać informację o oddaniu skazanego pod dozór do jednostki Policji właściwej ze względu na miejsce stałego pobytu skazanego oraz podejmują ścisłą współpracę w celu ograniczenia zjawiska przemocy domowej. Skutkować to będzie natychmiastową reakcją na ponowne zachowania przemocowe ze strony sprawców oraz udzielaniem pomocy osobom pokrzywdzonym w sytuacji zagrożenia ich życia lub zdrowia.

8. Monitorowanie i sprawozdawczość

Każda z instytucji odpowiedzialnych za realizację Programu ma obowiązek gromadzić dane sprawozdawcze z realizacji Programu w zakresie ją obowiązującym.

Jednostka odpowiedzialna za koordynowanie realizacji Programu jest zobowiązana raz na rok (w terminie do 30 marca każdego roku) dokonać analizy realizacji Programu w oparciu o dane za rok poprzedzający, przekazane przez jednostki realizujące Program. Na tej podstawie zostanie przeprowadzona przewidziana w konstrukcji Programu ewaluacja mid-term.

Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

- 1) Liczba osób/rodzin objętych pomocą;

- 2) Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- 3) Liczba działań profilaktycznych w placówkach oświatowych;
- 4) Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych;
- 5) Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”;
- 6) Liczba ofiar przemocy domowej;
- 7) Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych;
- 8) Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy;
- 9) Liczba interwencji związanych z przemocą domową.

9. Finansowanie programu i jego realizacja

Program jest realizowany w ramach obowiązków ustawowych każdej ze wskazanych wyżej instytucji. Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Przytoczna, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

W związku z obszerną nowelizacją ww. ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535), konieczne jest przyjęcie przez Radę Gminy Przytoczna Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w dla mieszkańców Gminy Przytoczna na lata 2024-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

Program wyznacza kierunki działań podejmowanych przez Gminę na rzecz:

- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową, mieszkańców Gminy Przytoczna,
- przedstawicieli instytucji zobowiązanych do działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Program zakłada łączenie ze sobą aktywności w obszarach inicjowania, rozwijania różnorodnych form pomocy dla osób doznających przemocy domowej, doskonalenia współpracy interdyscyplinarnej z tworzeniem warunków sprzyjających wzrostowi świadomości i wrażliwości społecznej, co stanowi podstawę budowania spójnego oraz funkcjonalnego systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały jest zasadne.